

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRRTI IN ZAŠČITO OBRRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

„OBRRTNI VESTNIK“, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15 V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO // ROKOPISI SE NE VRACAJO // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO //

„OBRRTNI VESTNIK“ PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 20. DECEMBRA 1939

ŠTEV. 23-24

Vesele božične praznike želita cenjenim naročnikom, čitateljem in oglaševalcem
uprava in uredništvo „OBRRTNEGA VESTNIKA“

Brezdelje obrtnega odseka Zbornice za TOI

Ko smo v zadnji številki nanizali dejstva samovoljnosti in nerazumevanja do obrtniških interesov vladajoče večine obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani, nismo tega storili morda z namenom, da bi žalili kogarkoli izmed prizadetih na njegovi osebni časti, pač pa je bil namen našega poročila edino ta, da bi gospodom od večine z njihovim uglednim gospodom predsednikom na čelu odprli oči, kako zgrešeno je njihovo postopanje. V času, kakršen je sedanj, ni koristno igrati se z gospodarskimi vprašanji in tudi ni prav, da se prepušča vsa odločitev zgolj eni sami osebi. Konzultativno delo bi vsekakor prinašalo mnogo uspešnih koristi celokupnemu obrtniškememu stanu. Dejstvo pa je, da se ne skliče seja obrtnega odseka naše Zbornice kljub odločni zahtevi zastopnikov Zveze obrtnih društev za dravske banovine, ki so člani obrtnega odseka in dveh zastopnikov večine.

Radi tega je pri nas v Sloveniji ustvarjen nevzdržan položaj in obrtništvo stoji podeljeno po svojih združbenih in organizacijah izven vsega sodelovanja na važnih in za obrtništvo odločilnih vprašanjih. Brez vsake inicijativnosti je prepuščeno samo sebi in ne najde poti, ki bi ga povežala na složen in skupnem delu. Zdi se, kakor da ni za nas nobenih posebnih problemov, nobenih zares važnih vprašanj in da je v najlepšem redu vse, če se prepušča rešitev v vseh strokovno stanovskih zadevah edino eni osebi.

Odklanja in podcenjuje se vsaka inicijativa, vsi predlogi, ki streme za izboljšanjem sedanjih življenjsko važnih vprašanj in ki prihajajo iz vrst odsekov manjšine. Čudimo se, da široka obrtniška javnost trpi na tak način svoje zapostavljanje in to brezdelje. Mi, ki se zavedamo odgovornosti do našega starovskega pokreta, a nam vsled obstoječih razmer ni dana možnost, da bi z vso odločnostjo in tudi z uspehom zastopali te interese, se zato že v naprej zavarujemo pred vsakršnimi očitki, ki bi se morda hoteli podtikati našemu delu. Odrekanje upravičenosti odločevanja v najvažnejših obrtniških problemih, ki se danes rešujejo po predsedniku obrtnega odseka Zbornice za TOI in ki so prav tako važni za celokupnost našega stanu.

Iskreno želimo, da bi ti gospodje vendar končno prišli do spoznanja, da je zapravljjanje časa na borbi političnega prestiža največja nesreča za vse obrtništvo naše Slovenije. Bridko se bo občutilo to brezdelje obrtnega odseka v naših obrtniških vrstah. Težko bo popraviti storjene pogoške in nemogoče bo nadoknaditi dela za tako brezplodno izgubljeni čas.

Kakor vsak drug stan naše gospodarske edince nosi brigo za svoj položaj, se trudi in izgaja pot za sedanjost in bodočnost, tako smo tudi mi obrtniki poklicani in dolžni, da ne zanemarjamo naših eksistenčnih vprašanj. V tem delu bi morala sodelovati celota in cepljenje bo prinašalo le neuspehe.

Ko zaključujemo letošnje tako razburkano leto, iskreno želimo, da bi nas novo leto 1940 privedlo k iztreznjenju ter omogočilo stvarno, složno in prav zato tembolj uspešno delo, katerega koristi naj bi blagodejno oplajale slehernega člana številne obrtniške družine!

O važnosti učnih načrtov in pogajanju strokovnih izpitov

Ekonomski in socialni pomen dokazovanja obrtnikove strokovne izobrazbe je silno velik. Vprašanje, ki ga hočemo analizirati, ni novo. To vprašanje je predmet javne razprave že od časa, ko so v gospodarskem življenju zavladale svobodne ideje. Z uvedbo popolnega liberalizma in svobode v gospodarstvu je bilo omogočeno, da se tudi poedinec, če želi in smatra za potrebno, lahko posveti obrtniškememu poklicu brez ozira na to ali je sposoben in več opraviljanja specifičnega in zares strokovnega posla. Četudi je popolna svoboda v tem pogledu vladala relativno le kratek čas, naletimo še dandanes na težnje in teoretične razlage, da dokazovanje strokovne usposobljenosti za opravljanje samostojnega obrtniškega poklica ni neobhodno potrebno. Med tem pa so bili razlogi, ki so jih iznesli voditelji obrtništva tako močni in prepričevalni, da je bilo že v obrtnem zakonu iz leta 1884 predpisano formalno dokazovanje strokovne usposobljenosti za samostojno izvrševanje obrta.

Novi zakon o obrtih vsebuje tudi načini stvarnega dokazovanja strokovne usposobljenosti s polaganjem pomočniških izpitov in mojstrskih izpitov.

Dejstvo je, da se življenje in njegovi pogoji iz dneva v dan komplicirajo in da hitri razvoj tehnike ter dvig življenjskega standarda stavljata na ljudi, ki proizvajajo dobrine potrebne za življenje, obstoj in udobnost človeškega rodu vse večje zahteve. V družabnih zajednicah — državah — ima vsak sloj, pa tudi vsak poedinec svoje odrejene naloge, ki jih mora obvladati in izpolnjevati. V delitvi dela, ki se še vedno stopnjema jača, vidimo verno zrcalo današnjega sestava človeškega dela in udejstvovanja. Tudi obrtniški stan ima v današnji družabni zajednici svoje, točno opredeljene naloge. On je nosilec materialne kulture. Tak je bil že v preteklosti in to svojo nalogo je ohranil do današnjih dni. Obrtniški stan proizvaja in ustvarja materialne dobrine, ki služijo človeku za ohranitev njemu dostojnega in udobnega življenja.

Ni vseeno za narodno gospodarstvo neke države, na kakem nivoju je njena strokovno-obrtniška in industrijska delavnost in komu se prepušča izvrševanje te delavnosti. Ekonomska veda, ki se vse močneje razvija, je postavila načelo, da morajo strokovna dela in posle izvrševati osebe s strokovno usposobljenostjo, ker to zahteva načelo ekonomske racionalnosti.

Če dopustimo izvrševanje obrtniških del osebam z nestrokovnim znanjem, je nujno, da bo utrpelo od takega postopanja zgubo in škodo narodno gospodarstvo.

Obstoja torej takoj vprašanje, zakaj bi delo nestrokovnjakov povzročilo tako porazno in dalekosežno škodo, ki bi zapuščala sledi celo v narodnem gospodarstvu.

Na to vprašanje daje odgovor izkustvo. Izkustvo je namreč pokazalo, da je samo strokovnjak v stanu izdelati

dobre izdelke tako glede njihove večje trajnosti, uporabnosti, solidnosti in odpornosti. Ono je dalje pokazalo, da samo izobražen in strokovno usposobljen rokodelc zna in more bolje in popolnejše izkoristiti proizvodna sredstva.

Ali se pa morda lahko postane več rokodelc in pravi strokovnjak brez sistematičnega — postopnega učenja in vežbanja? Tudi na to nam odgovarja izkustvo s trditvijo, da je nemogoče. Najdejo se tu in tam talenti, ki hitreje in spretnjeje obvladajo neko delo in dosežejo neko sposobnost povprečnega človeka. Ali to so izjeme! Človek povprečnih sposobnosti, a teh je največ, se mora skozi določeno dobo učiti in vaditi, da doseže potrebno sposobnost in spretnost za obvladanje ročnega dela. A danes ni potrebna samo ročna spretnost in manualna sposobnost. V današnjem gospodarskem sistemu mora biti vsak obrtnik tudi spreten trgovec. Kot tak mora imeti gotovo izobrazbo, če hoče doseči uspehe in napredek svojega dela. Večkrat smo že v našem glasilu poudarjali, kakšne lastnosti so potrebne obrtniku, da zamore uspešno prodajati svoje izdelke. Misli iz naših člankov so dovoljena argumentacija za trditev, da se z obrtniško-gospodarskim delom ne more uspešno in koristno baviti za sebe kot tudi za narodno gospodarstvo tisti, ki ni zadosti izobražen in dovolj strokovno usposobljen.

Dandanes se naš kmet zanima in poučuje o tehničnem napredku, zanimajo ga prirodne vede, fizični zakoni itd. Toliko bolj je potrebna načrtna izobrazba obrtnikom, ki se ukvarjajo po največkrat z izdelovanjem takih dobrin, od katerih zavisi človeško zdravje in življenje.

Večkrat slišimo ugovore, da današnji učni načrti za obrtnikovo izobrazbo ne dosegajo pravih zaželjenih rezultatov. Tudi na to opazko nam daje odgovor zopet izkustvo, ki potrjuje, da mladina, ki prihaja k strokovnim pomočniškim odnosno mojstrskim izpitom, silno pomanjkljivo obvlada temelje občje izobrazbe.

Šolske razmere obrtniškega naraščanja so žalostne. Po naših vaseh takih šol sploh nimamo. Kratkotrajni tečaji ne morejo nadomestiti metodičnega pouka izvedenega po temeljito proučenih učnih načrtih. Od vajenca odnosno pomočnika brez teoretske podlage, z malenkostnimi izkustvi, ki si jih je pridobil v primitivni vaški delavnici, ne moremo pričakovati pravega strokovnjaka v svojem poslu in večkega trgovca. Izdelki in delo takega strokovno neusposobljenega pomočnika odnosno obrtnika so slabi po svoji kvaliteti, trajnosti, uporabnosti in solidnosti.

Pri strokovnih pomočniških in mojstrskih izpitih se pokaže prava slika topoglednega mizernega stanja. In kakor šola s svojim postopkom deluje vzgojno na učence, tako imajo tudi strokovni izpiti za bodoče pomočnike odnosno mojstre velik vzgojni pomen. Po-

Vesti zadnjih dveh tednov

Amerika sicer ne bo prekinila diplomatskih odnošajev s Sovjetsko Rusijo, prepovedala pa je vsako dobavo letal in orožja Sovjetski Rusiji. Tudi proti takojšnjemu plačilu v gotovini ne morejo dobiti sovjetski odposlanci letal.

V Terijoki, obmejnem finskem kraju, je bila postavljena od boljšeikov nova komunistična vlada Finske. Njen predsednik je Kuusinen, ki je že 30 let član finske komunistične stranke. Nova vlada si je nadelala ime vlada finske demokratične republike. Večina članov vlade je prišla iz Rusije.

Molotov je odklonil pogajanja z novo finsko vlado Ritija ter bodo sovjeti priznali od njih imenovano boljšeivško vlado Kuusina.

Finska vlada je zahtevala od tajništva Zveze narodov, da se čim prej skliče skupščina ZN in sklenejo sankcije proti Sovjetski Rusiji zaradi njene napada na Finsko.

Po vesteh nevtralnih listov si hoče Sovjetska Rusija na severu popolnoma zavarovati hrbet in zato je tako nenadoma in hitro nastopila proti Finski. S tem hoče dobiti svobodne roke na Balkanu, ker se boji, da je ne bi Nemčija prehitela z nastopom proti Rumuniji. V zvezi s tem se tudi poroča, da je Turčija svetovala Rumuniji, da prstovoljno odstopi Besarabijo Rusiji in si s tem prihrani tvegano vojno. Rumunija pa je ta predlog odklonila, ker se boji, da bi potem zahtevali še Madžari odstop Transilvanije, Bolgari pa Dobruže.

Na morju se vodi še nadalje najostrejša vojna. Vendar pa je v zadnjih dneh število potopljenih ladij manjše. Angleški strokovnjaki trdijo, da ima Anglija že sredstvo proti magnetičnim minam.

Mobilizacija velja Belgijo vsak dan 10 milijonov frankov.

V češko-moravskem protektoratu je sedaj 250.000 nemških vojakov. V to število pa so všeti tudi policijski oddelki ter oddelki SS.

Vodstvo Rdečega križa v Washingtonu je poslalo na Poljsko 250.000 dolarjev, da se pomaga poljskemu prebivalstvu v zasedenih krajih.

Za finančnega direktorja v Ljubljani je bil imenovan višji finančni svetnik Josip Mozetič.

Angleški kralj je podpisal kraljevo uredbo, s katero se uvaja zaplemba nemškega izvoza. Enak zakon je stopil v veljavo tudi v Franciji. Istočasno z uredbo je izdala angleška vlada tudi 11 pojasnil, ki bistveno olajšujejo položaj za nevtralne države. Uredba se tudi ne bo začela z vso strogostjo takoj izvajati, temveč šele 4. decembra, da se da nevtralnim državam nekaj časa, da se na izvajanje uredbe pripravijo.

Nemci zahtevajo, da nevtralne države pozitivno nastopijo proti angleškim represalijam, ker da bi se s tem tudi vojna skrajšala.

Daladier je pri opisu mednarodne politične situacije poudaril veliki pomen pakta s Turčijo, ki pomeni utrditev miru na Balkanu. Politika Italije je v skladu z italijanskimi nacionalnimi interesi, kakor je dejal Mussolini. Ta politika je mnogo pripomogla k ohranitvi miru na Sredozemskem morju. Francija ima zaupanje v to politiko. Vedno skrbi Francija za spoštovanje italijanskih interesov ter dostojanstva Italije. Nemčija je danes osamljena, je nadaljeval Daladier. Francija bo zopet potisnila meč v nožnico, ko bo mogla popraviti krivice, ki so se storile malim narodom. Ni še prišel čas, da bi se moglo javno govoriti o vojnih ciljih. Da-

Proračun ZTOI za leto 1940

Potrebščina:

I.

SKUPNA POTREBŠČINA ZBORNIČNEGA SVETA IN URADA

A. Redna	
a) osebni stroški	
1. Plače in statutarne doklade nameščencev	Din 1.351.745.—
2. Druginjske doklade	" 385.960.—
3. Miloščine	" 24.000.—
b) stvarni izdatki	
4. Potni stroški:	
a) seje zborničnega sveta, predsedstva in odborov	Din 65.000.—
b) udeležba na konferencah	Din 35.000.—
c) uradni dnevi v Celju, Mariboru in Ptujju	Din 42.000.—
5. Pisarniške potrebščine	" 92.000.—
6. Poštni stroški	" 60.000.—
7. Knjige in časopisi	" 40.000.—
8. Nabava pisarniškega inventarja	" 25.000.—
9. Tiskovni stroški	" 20.000.—
10. Vzdrževanje in uprava zborničnih nepremičnin	" 52.000.—
11. Članarine in prispevki	" 12.000.—
12. Razni stroški	" 34.300.—
c. dotacija zakladov	
13. Dotacija pokojninskemu zakladu	" 325.000.—
B. Izredna	
14. Obrestovanje in odplačilo dolga za zbornično palačo	" 78.000.—
15. Drugi obrok na račun stroškov za nadomestne volitve	" 50.000.—

II.

SPECIALNI KREDITI PREDSEDNIŠTVA IN ODSEKOV

1. Zbornično predsedstvo.	
16. Naklonila podpore in prispevki za občne koristne svrhe	Din 20.000.—
2. Potrebščine odsekov.	
a) industrijski odsek	Din 185.000.—
b) trgovski odsek	" 291.000.—
c) gostinski odsek	" 180.000.—
d) obrtni odsek	
1. Dotacija Zavodu za posp. obrta	Din 192.000.—
2. Honorar inž.-uprav. Zavoda PO	Din 24.000.—
3. Plača za eno pisar. moč Zavoda PO	Din 14.400.—
4. Davki, zavar. in druge dajatve za osebo	Din 6.500.—
5. Založba učil	Din 9.000.—
6. Obrtni domovi in zavetišča	Din 15.000.—
7. Obrtnim organizacijam v Mariboru	Din 10.000.—
8. Obrtnim nadaljevalnim šolam	Din 100.000.—
9. Ustanove za onemogle bivše obrt.	Din 20.000.—
10. Ustanove za učence in učenke drž. tehnične srednje šole	Din 11.000.—
11. Dotacija sklada za muzej Kralja Zedinitelja za umetno obrt	Din 20.000.—
12. Obrestovanje in odplačilo dolga za obrtni dom v Celju	Din 15.400.—
13. Stroški sej in potni stroški konfer.	Din 60.000.—
	" 497.300.—

Rekapitulacija

I. Skupna potrebščina zborničnega sveta in urada

A. Redna	
a) osebni stroški	Din 1.761.705.—
b) stvarni izdatki	Din 477.300.—
c) dotacija zakladov	Din 325.000.—
	Din 2.564.005.—
B. Izredna	
a) služba zborničnih dolgov	Din 78.000.—
b) stroški nadomestnik volitev	Din 50.000.—
	" 128.000.—

II. Specialni krediti predsedništva in odsekov:

1. Zbornično predsedništvo	Din 20.000.—
2. Potrebščine odsekov:	
a) industrijski odsek	Din 185.000.—
b) trgovski odsek	Din 291.000.—
c) gostinski odsek	Din 180.000.—
d) obrtni odsek	Din 497.300.—
	" 1.153.300.—
Skupna potrebščina	Din 3.865.305.—

Dohodki

A. Zbornično premoženje	
1. Donos zborničnih nepremičnin	Din 43.000.—
2. Obresti naloženih denarjev	" 8.000.—
3. Razni dohodki	" 6.000.—
B. Doklada	
4. Donos 8% tekoče zbornične doklade	
a) industrijski odsek	Din 1.402.060.—
b) trgovski odsek	Din 680.784.—
c) gostinski odsek	Din 140.205.—
d) obrtni odsek	Din 251.705.—
Skupaj	Din 2.474.754.—
5. Donos zaostale doklade predhod. l.	Din 450.000.—
	" 2.924.754.—
C. Zbornične takse	
6. Takse od potrdil	
a) industrijski odsek	Din 181.370.—
b) trgovski odsek	Din 243.460.—
c) gostinski odsek	Din 118.840.—
d) obrtni odsek	Din 176.330.—
	" 720.000.—
7. Dohodek od povišanih taks	" 100.000.—
8. Takse od mojstrskih izpitov	" 70.000.—
	" 70.000.—
Skupni dohodki:	Din 3.871.754.—
Skupna potrebščina:	Din 3.865.305.—
Presežek:	Din 6.449.—

Proračun Zavoda PO pri ZTOI za l. 1940

Dohodki

1. Prispevek Zbornice za TOI Zavodu PO	Din 192.000.—
2. Za knjižnico	" 9.000.—
3. Za obrtne domove	" 15.000.—
4. Obrtne organizacije	" 10.000.—
5. Honorar ing. upravniku ZPO	" 24.000.—
6. Pisarniška moč	" 14.400.—
7. Podpora ministrstva trgovine in industrije	" 120.000.—
8. Povišek taks	" 80.000.—
9. Dohodki tečajev	" 15.000.—
10. Dotacija sklada za muzej Kralja Aleksandra I. Zedinitelja za umetno obrt	" 20.000.—
11. Razni dohodki	" 2.000.—
	Din 501.400.—

Stroški

1. Tečaji	Din 114.000.—
2. Seje uprave Zavoda PO in potnine	" 30.000.—
3. Odškodnina za dežurno delo upravi Zavoda PO	" 18.000.—
4. Poslovalnica Maribor	" 20.000.—
5. Poslovalnica Celje	" 10.000.—
6. Poslovalnica Novo mesto	" 8.000.—
7. Strokovna izpopolnitev v inozemstvu	" 32.000.—
8. Poučna potovanja	" 20.000.—
9. Izdaja strokovnih knjig (učbeniki)	" 12.000.—
10. Knjižnica in čitalnica (knjige, strokovni časopisi)	" 20.000.—
11. Ustanove za vaje	" 15.000.—
12. Inventar in razne priprave	" 15.000.—
13. Uradniška moč	" 24.000.—
14. Okrevališče vajencev	" 6.000.—
15. Obrtni dom v Ljubljani	" 30.000.—
16. Strokovna literatura	" 30.000.—
17. Podpora obrtnim organizacijam	" 5.000.—
18. Obrtne razstave	" 25.000.—
19. Dotacija sklada za muzej Kralja Aleksandra I. Zedinitelja za umetno obrt	" 20.000.—
20. Razni izdatki	" 6.000.—
	Din 460.000.—

Nova dajatev v obliki sodnega doprinosa

S 15. septembrom so pričela sodišča pobirati novo takso, takozvani sodni doprinos. Njegov namen je, zbirati posebne dohodke za gradnjo in opremljanje sodnih zgradb in za urejevanje zemljiških knjig. Sodna poslopja so ponekod že v zelo slabem stanju, po večini pa pretresna za naraščajoče posle in povečano osebje.

Sodni doprinosi se bodo stekali v poseben sklad, ki pa se od ostalih enakih skladov razlikuje po tem, da se sredstva delijo na področja apelacijskih sodišč v razmerju števila prebivalstva v vsakem področju. Potrebe na področjih posameznih apelacijskih sodišč se bodo krile le iz vsote, ki pripada temu področju.

Za plačevanje sodnega doprinosa so izdani posebni kolki po 0,50, 1, 2, 5, 10 in 25 din.

Sodni doprinos je treba plačati na spise in listine in za dejanja v vseh postopkih pred rednimi sodišči, v kolikor so vezani kolkovini po zakonu o sodnih taksah, in v poslih, ki jih opravljajo javni notarji kot sodni poverjeniki.

Sodni doprinos znaša $\frac{1}{10}$ kolkovine, ki jo je treba plačati po zakonu o sodnih taksah, vendar z omejitvijo, da ne sme biti manjša kakor 0,50 din in ne višja kakor 25.— din, pri čemer se deli dinarja zaokrožajo na 0,50 oziroma na 1 din.

Poleg tega se uvaja še posebna kolkovina in sicer:

1. za vpise v javne knjige (za vknjižbo in zaznambo lastninske pravice) po vrednosti:

do 1.000 din	2.— din
preko 1.000 do 10.000 din	5.— "
" 10.000 " 50.000	" 10.— "
" 50.000 din	25.— "

2. za sestavo listin, ki so potrebne za vknjižbo po zakonu o zemljiških knjigah in ki v njih sestavljajo sodišča po uredbi o sestavljanju listin v zemlji-knjižnih stvareh po vrednosti predmeta:

do 5.000 din	2.— din
preko 5.000 do 10.000 din	5.— "
" 10.000 " 50.000	" 10.— "
" 50.000 " 100.000	" 25.— "
" 100.000 din	50.— "

3. Za potrditev izvršljivosti sodnih odločb na pismeno in ustno zahtevo 2.— din.

Komur je priznana pravica revnih po zakonu o sodnih taksah, je oproščen tudi plačevanja sodnih doprinosov.

Sodni doprinos je treba plačati takoj, če je kolkovinski zavezanec navzoč pri sodnem dejanju. Če tega ne stori, ga sodišče pozove, da plača redni doprinos

in še dvakratni iznos v 8 dneh. Kdor pri sodnem dejanju ni navzoč, ga sodišče pozove k plačilu v roku 8 dni z opozorilom, da bo sicer moral plačati trikratni iznos. Če bi zavezanec na ta opomin povišanega sodnega doprinosa ne plačal, ga bo sodišče izterjalo z izvršbo.

Franc Klemenčič 70 letnik

Krepak in zdrav je praznoval nedavno v krogu svoje družine ugledni naš meščan, posestnik in slikarski mojster Franc Klemenčič svoj 70-letni rojstni dan. Že v zgodnji mladosti je izgubil skrbne starše in so ga morali vzgajati sorodniki. Po končani ljudski šoli se je učil slikarskega in plesarskega obrta, se v njem toliko izpopolnil, da je kmalu postal samostojen obrtnik. Izpopolnil je svoje znanje v Ameriki in nekaterih evropskih državah, zlasti v Italiji. Po vrnitvi iz tujine je delal v Ljubljani pri raznih obrtnikih, ki so spoznali v mladem slikarskem pomočniku bodočega odličnega mojstra. S svojo pridnostjo se je kmalu osamosvojil in si ustanovil na Glincah svoje lastno podjetje, ki slovi še danes po svoji solidnosti.

Med svetovno vojno je moral k vojakom, od koder pa se je leta 1918 srečno vrnil ter mlade moči posvetil svojemu poklicu. Naš jubilar se je krepko udeleževal tudi v javnem življenju. V bivšem občinskem svetu je bil dolgo let občinski odbornik, med svetovno vojno pa je nekaj časa vodil tudi županove posle. Kot zaveden nacionalist in Slovenec je bil tudi on med onimi brati, ki so leta 1909 polagali temelj viškemu Sokolu, ki je letos proslavil svoj 30-letni jubilej. Od ustanovitve do danes je brat Klemenčič njegov zvesti član, dolgo vrsto let pa je bil njegov pregledovalec računov in še danes ga najdemo pri vseh javnih sokolskih manifestacijah. Veliko zaslug si je pridobil za viško gasilsko četo, katere član je že polnih 40 let. Danes je predsednik njegovega nadzornega odbora, katerega posle vodi z vso požrtvovalnostjo in ljubeznijo. Leta 1932. je prejel za svoje nesebično delo zlato kolajno za državljanske zasluge.

Tudi stanovska organizacija Obrtniško društvo v Ljubljani ga šteje med svoje najgasilnejše in zveste člane.

Vrlemo narodnjaku in zvestemu stanovskemu tovarišu, ki je mnogokrat s svojo vplivno besedo pomagal k napredku obrtniških vrst ob njegovem jubileju iskreno čestitamo,

Spomenica

Štiri in dvajset obrtniških združenj, ki zastopajo s svojo upravo vse svoje člane, je na skupni seji sklenilo poslati p. n. naslovu spomenico, da bo pojasnjeno nevzdržno in naravnost obupno stanje, v katerem se nahaja celokupno obrtništvo dravske banovine.

Početak svetovne gospodarske krize daura že iz leta 1930, ter se stopnjuje vse do današnjih dni. Val krize je zajel tudi pridobitne sloje naše države, tako obrtnike, poljedelce, zadruga in denarne zavode. Država, ki je s skrbjo zasledovala nevshečne razmere, je zaščitila kmečki stan, zadruga in denarne zavode deloma z moratorijem in s skrajno znižano obrestno mero. Pri tem uvidnem sanacijskem delu je pa država popolnoma prezrla obrtniški stan, ki je isovako jedro našega naroda kot kmečki stan in potreben državne pomoči v isti meri. Obrtništvo bije svoj skromen eksistenčni boj, ker se temelji rokodelstva že rušijo. Naročila so padla na minimum in, ponudba dela je tako velika, da obrtnik, ki dobi naročilo v oči gled hude konkurence in povrhu še šušmarstva more računati le na kak malenkosten zaslužek. V nešteti slučajih s prodajo izdelka, komaj krije režijske stroške. Posledica je, da obrtništvo ne more preživljati svojih družin niti odplačevati obresti najetih posojil; še manj pa odšteti kaj za tekoče davke.

Prav posebno pa čuti obrtništvo težke gospodarske posledice, ki so nastopile v letu 1938, kot posledica političnih neprilic v svetu. Naročila so skoraj popolnoma izostala, ker so naročniki smatrali za ogrožene svoje nepremičnine vsled svetovnih homatij. Surovine, ki so se dobile še pred to dobo kolikor toliko na kredit, morajo sedaj obrtniki plačevati v naprej, seveda kdor more; zato je največ obrtnikov brez vsakega dela in zaslužka. Nevzdržne razmere, ki jih preživljamo zadnje čase poženejo marsikaterega obrtnika v obup, da seže po lastnem življenju. V teh težkih razmerah obrtništvo ni mogoče zadositi tekočim obveznostim niti odplačevati davkov, kar dokazujejo večleini zaostanki. Kubežni pri obrtnikih so na dnevnem reau, ter poženejo marsikaterega obrtnika v obup do nerazsodnosti.

Najvljudneje prosimo naslovno ministrstvo kraljevine vlade, da podpre z odpisom davčnih zaostankov one obrtnike, ki so obnemogli pod težo vsak danjih tegob in niso mogli položiti svoj davčni obulus na oltar države. Večina obrtništva pripada malemu človeku, ki bije takorekoč življenjski boj za svoj obstanek. Pretežna večina je obubožana in vsled večletne krize brez vsakih sredstev in zaslužka.

Naslov udano prosimo, da blagovoli izdati vsem davčnim oblastem naredbo, da se vsi zaostali davki in doklade vključeno leto 1937 obrtnikom odpišejo, iz enostavnega razloga, ker jih plačati ne morejo.

Ni to posledica državlanske nezavednosti, ampak posledica logike, da kjer ni nič, tudi vzeti ni ničesar. Z gori predlagano gesto se bo morala obrtnikov dvignila, ker se bodo zavedali, da jim je država priskočila na pomoč, ko je bila stiska najhujša.

V nadi ugodne rešitve udane prošnje, podpišejo to spomenico sledeča združenja dravske banovine.

Prednjo spomenico je podpisalo 24 združenj ter jo naslovlilo na ministrstvo financ z nujno prošnjo po blagohotnem upoštevanju. Priobčujemo to spomenico kot nujen poziv oblasti, da izvaja iz spomenice odločilne ukrepe ter pristopi ob skrajnem trenutku na pomoč obrtništvo.

Ob prehodu v 23. leto izhajanja »Obrtnega Vestnika«

Prihodnja številka »Obrtnega Vestnika« izide z Novim letom. Ob zaključku 22. letnika nas veže iskrena dolžnost, da se iz vsega srca zahvalimo svojim prijateljem, naročnikom in dopisnikom za njihovo celoletno požrtvovalno prizadevanje in pomoč. Vsakomur posebej nam je nemogoče, da se zahvalimo, zato naj sprejmejo teh par odkritosrčnih zahvalnih besed v veri, da veže naše delo v eno obrtniško družino mnogo poštenih in značajnih obrtnikov, ki bi dali za našo sveto obrtniško stvar roko v ogenj. Ne vemo še kakšni časi nas čakajo, na vsak način pa ostane pred nami še mnogo ledine nepreorane. Upamo, da smo prestali najhujšo dobo svetovne krize, in da gremo tudi mi obrtniki novemu upanju nasproti. To nas bo še bolj okrepilo pri delu za napredek in razvoj našega stanovskega tiska. Ko bomo zbrani po svojih domovih v krogu svoje družine, posvetimo vsaj en trenutek tudi našemu tisku z obljubo, da bomo ob letu imeli v našem stanovskem listu tudi pravega prijatelja obrtniških družin, ki bo naša srca še tesneje povezal. Stremeči za tem ciljem želita uprava in uredništvo vsem svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in inserentom vesel Božič!

Naročnina za l. 1940 ostane neizpremenjena! Kljub povečanim stroškom tiska, podraženi papirja itd., ostane naročnina za »Obrtni vestnik« še nadalje samo dinarjev 40.— letno, zato prosimo, da nam nakažete naročnino že v pričetku, najbolje prve dni prihodnjega leta na ček. položnico 10.860. Vse naročnike, ki so zaostali z naročnino, za tekoče leto in morebiti še za prejšnjo dobo, prosimo, da nam hkrati z letošnjim nakazilom pošljejo tudi zaostanke.

Ne delajte nam nepotrebnih stroškov za opomine! Bodite samozavestni in odločni in takoj izpolnite svojo dolžnost s tem, da poravnate zaostanek. Uprava »Obrtnega Vestnika« pripravlja svojim naročnikom pod pogojem, da bodo redno plačevali naročnino, prav lepa presenečenja, ki bodo našemu stanovskemu tisku ob njegovem 23. letu rednega izhajanja v čast. Naročnina se lahko plačuje pri upravi tudi osebno.

pozivamo vse, ki imajo kakršno koli željo pri srcu, da pišejo na naš naslov, ali nas osebno obišejo.

Uprava »Obrtnega Vestnika« v Ljubljani, Kralja Petra trg 8.

Pravice nameščenstva za čas orožnih vaj

PODPORE V SLUČAJU OROŽNIH VAJ

Po izčrpanju prejemkov pri podjetju ima nameščenec pravico do sledečih podpor:

a) **pri Javni borzi dela:** Na vsakih 8 mesecev zaposlitve tekom zadnjih dveh let pred odhodom na orožno vajo, dobi brezposelno podporo za 4 tedne, največ pa za 12 tednov, ako je bil zaposlen neprekinjeno dve leti. Za brezposelno podporo se mora javiti obveznik sam ali njegova žena potom občine, ki pošlje prijavo na borzo. V krajih, kjer so borze (Maribor, Ljubljana, Celje, Murska Sobota) pa se javi direktno pri borzi;

b) **na državno podporo:** Onim vojaškim vpoklicancem, katerih družine (pri samskih tudi oče ali mati, ki jih je vzdrževal) so vsled njegovega odhoda k vojakom ostali brez nujnih sredstev za preživljanje, pripada državna podpora, ki znaša:

v krajih z nad 20.000 prebivalci: za ženo din 8.— dnevno, za vsakega pod 16 let starega otroka pa po 3.— din dnevno;

v vseh ostalih krajih pa: za ženo din 5.— dnevno in za otroke po din 3.—

Za priznanje te podpore se mora javiti žena na občini, na katere območju biva.

ODLOŽITEV PLACILA NAJEMNINE

Od oseb, ki so poklicane v vojaško službo (izvzeta je le služba v stalnem kadru) za več kakor 15 dni, se ne more zahtevati plačilo najemnine za ves čas, dokler so v vojaški službi in še 3 mesece potem, ko so se že vrnili od vojakov, se jih ne more terjati za plačilo dolžne najemnine. Po vrnitvi od vojakov morajo seveda takoj zopet plačevati redno (tekočo) najemnino, po preteku dveh mesecev po vrnitvi od voja-

kov pa morajo začeti odplačevati dolžno najemnino, in sicer na ta način, da plačajo vsak mesec na račun dolžne najemnine znesek, ki ustreza polmesečni najemnini.

ODLOŽITEV IZVRŠB (RUBEZI)

Proti osebam, ki so poklicane k vojakom (izvzemši v stalnem kadru), se ne sme, dokler so pri vojaki in še 30 dni po vrnitvi od vojakov, dovoliti in opraviti nikaka izvršba iz zasebno-pravnega naslova. Od te določbe so izvzete terjatve za vzdrževanje. Poleg tega so izvzeti tudi blagovni dolgovi, dolgovi za živila in terjatve obrtnikov, če prese-gajo ti dolgovi odnosno terjatve znesek din 1000.—

Sklepi ankete radi izboljšanja plač zasebnim nameščencem

Direkcija za prehrano in Prizad naj učinkoviteje intervenirata, da se zajeti sedanji draginski val. Ugotavlja se, da se je najbolj podražilo baš ono blago, ki ga je v državi v izobilju.

Ustanove naj se protidraginski odbori in banovinski odbor, v katerih naj bodo enako zastopani delodajalci in delojemalci.

Zbornica za TOI bo priporočila vsem svojim članom, da prilagode zaslužke svojim uslužbenecv sedanjim razme-ram.

Glede zvišanja minimalne mezde je anketa za zvišanje na 3 din, vendar naj se to izvede v vsej državi, sedanja minimalna mezda se naj zviša za 0.50 din, upoštevajoč izjeme po čl. 3. uredbi. Minimalne mezde naj veljajo tudi za zasebne nameščence in trg. pomočnišvo.

Anketa se pridružuje apelu za zboljšanje plač drž. in samoupravnih uradnikov.

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Česko-jugoslovenska veletrgovina blaga

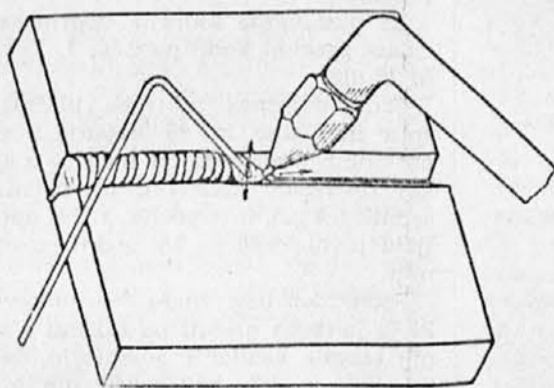
ANTON HÜBL D. D.

Zagreb, Trenkova ulica št. 7

Kakršna je malta, tak je tudi zid in kakršen cement, tak beton!

To pravilo velja tudi v tehniki AVTOGENEGA VARJENJA kovin.

Kakršen dodatni material, tak je tudi zvarni šiv!

Z dodatnim materialom v obliki

ZVARNIH PALIC

se zvezeta pri varjenju oba robova kovine med seboj in pri tem je odločilne važnosti, da je material prvovrsten, ter v svoji kvaliteti vedno prilagoden kovinam in njih zlitinam, ki jih varimo v tehniški praksi.

Spreten avtogenski varilec se poslužuje le takih ZVARNIH PALIC in ZVARNIH PRAŠKOV, katere izdelujejo renomirane svetovne tvrdke na podlagi znanstvenih izkustev.

V STALNI ZALOGI IMAMO:

1. a) pobakrene palice za varjenje kovnega železa, 6 vrst specialnih palic za varjenje jekla, palčice za varjenje sive litine, žico za varjenje čistega aluminija, posebne palice za varjenje aluminijeve litine, material za varjenje elektrona (karterje), legirane palice za varjenje bakra in medu, dodatni material za lotanje, razne vrste praškov za varjenje sive litine, bakra, medu, bronu in aluminijevih zlitin.

AGARUŠE

udružene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena d. d. Ruše pri Mariboru

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938 Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.— rezervni zaklad Din 1.183.820.—